

Madvig: Det ærede Medlem, som nu satte sig, synes at antage, at, hvad jeg igaar yttrede om Kjøbenhavnske Forhold, blev gjort gjældende i den Retning, at man enten skulde modsætte sig Loven eller indskrænke Friheden udenfor Kjøbenhavn. Han har fuldstændig misforstaaet mig. Det laa, troer jeg, ganske klart i, hvad jeg sagde; at jeg ikke i mindste Maade vilde gjøre Kjøbenhavnske Forhold gjældende med Hensyn til Loven i Almindelighed eller dens Virkninger udenfor Kjøbenhavn; men jeg henstillede, om man ikke, naar Loven igjen maatte komme under yderligere Overveelse, burde søge at udfinde andre, maasske mindre frie Former for Kjøbenhavn. Skulde der drages nogen Slutning af hvad jeg sagde, saa maatte det være den, at jeg i dette Forhold ikke undte Kjøbenhavn saa Meget som det øvrige Land.

N. Masmussen: Jeg har ikke misforstaaet det ærede Medlem; jeg har fuldkomment opfattet, hvad han sagde. Men jeg foiede til, at det gav mig Anledning til at gjøre nogle Bemærkninger, hvorved jeg kom til det Resultat, at paa Grund af Kjøbenhavns særegne Forhold og den Indflydelse, den har, træffer det sig undertiden, at den hemmer den frie Udvikling, som vi udenfor Kjøbenhavn gjøre Fordring paa.

Wichfeld: Det høie Thing vil tillade mig at komme tilbage til Udbringingsforslagene til § 3, som angaa Kvindens Deelagtighed i Valget. Det kunde være, at En og Anden tager sig den Sag ganske let, men der er dog af ærede Medlemmer talt derom med al den Indretlighed og Alvor, som denne Sag fortjener. Det kunde imidlertid være, at om ikke her, saa udenfor Salen En og Anden traf paa Smilebaandet og sagde: Hvad har dette at betyde? Det er jo i Virkeligheden ikke Noget. Jeg maa da bede bemærket, at vi her komme ind paa et af Tidens brændende Spørgsmaal, nemlig Spørgsmaalet om Kvindens Emancipation. Hvad er Emancipation? Det er Frigjørelse fra gammel Trældom og Tvang, paalagt den Svagere af den Stærkere. Der er altsaa slet ikke Tale om Frigjørelse

fra de Baand, Frigjørelse fra de hellige Pligter, som Naturen har paalagt Kvinden — fra dem hverken bør eller kan hun frigjøres —, men her er Tale om Frigjørelse fra den Tvang, som Mandens Styrke har paalagt den Svagere Køn. Man taler ofte om Emancipationen som Frigjørelse fra gamle Dages Tugt og Uvished; men herom er der heller slet ikke Tale. Her er Tale om Frigjørelse af Kvindens Kræfter i det Godes Tjeneste. En saadan Frigjørelse er indrømmet Kvinden, den har hun erhvervet, erobret paa mange andre Steder, først og fremmest i det Land, som gaaer i Spidsen for hele vor sociale Udvikling, Nordamerika, og ligeledes i England. Vi maae altsaa spørge, om det kan hjælpe at ville lukke Døren for denne Emancipation hos os. Det troer jeg ikke, og jeg troer, at vi vilde handle saameget mere urigtigt deri, som vi derved ikke blot vilde nægte Kvinden Rettigheder, som i visse Maader naturligen tilkomme hende, men tillige vilde berøve os selv den Bistand, vi kunne have af en god Anvendelse af Kvindens Kræfter. Jeg har just i disse Dage læst en Levnetsbeskrivelse af en høist berømt Kvinde, Elizabeth Fry, som drog Verden rundt, besøgte de Syge, trøstede de Fængslede og i det Hele virkede saaledes til Humanitetens og Religionens Fremme, idet hun endogsaa som Medlem af Døefersamfundet deeltog i Prædikenen, at hun erhvervede sig Verdens høieste Afgøelse. Det vilde nu ganske vist være vanffeligt for Kvinder i Almindelighed at naae saa høit et Forbillede; men jeg troer, at det vilde virke betydeligt til Udviklingen af det MaaL, Loven sætter sig, nemlig Menighedens Deeltagelse i Præstens Udvælgelse og Kaldelse, om Kvinden ogsaa fik Deel dert. Vi maae jo erindre, at hvad der gives Menigheden ved denne Paragraph, ligesom ved Loven i det Hele, umægtelig er en temmelig ringe Gave. Der gives jo kun Menighedens Medlemmer en Ret til at deeltage i Valget af Repræsentanter, som skulle afgive deres Stemmer med Hensyn til Præstens Udvælgelse. Jeg finder, at det er lidt, men jeg troer paa den anden Side, at Kvinden dog her kunde virke saameget Godt, at det vilde være urigtigt at fravige sig hendes Bistand.